

**Mellunmäen
ESTEETTÖMYYS-
SUUNNITELMA
2009**

HELSINGIN KAUPUNKI
RAKENNUSVIRASTO
PL 1500
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

KUVAILULEHTI

Tekijä(t) Ramboll Finland Oy	
Julkaisun yhdyshenkilö rakennusvirastossa Anni Juutilainen, Helsinki kaikille -projekti	
Nimeke Mellunmäen esteettömyyssuunnitelma	Mistä julkaisua saa (henkilö ja huone) Helsingin kaupungin rakennusvirasto Helsinki kaikille -projekti
Sarjan nimeke	
Sarjanumero	Julkaisuaika 11/2009
Sivuja 31	Liitteitä 2
ISBN	ISSN
Kieli koko teos suomi	
Tiivistelmä Mellunmäen esteettömyyssuunnitelman tavoitteena on ohjata ja koordinoida kaupungin esteettömyyteen tähtääviä käytännön toimenpiteitä alueella. Alueellisen esteettömyyssuunnitelman laatiminen perustuu kaupunginhallituksen hyväksymään kaupungin esteettömyysstrategiaan ja esteettömyyssuunnitelmaan, jolla ohjataan esteettömyyden toteutusta koko kaupungin tasolla. Aiemmin syntynyt Suraku-ohjeisto on luonut pohjan kaupungin esteettömyyden toteutustyölle. Vuonna 2007 valmistuneet rakennusviraston tyyppipiirustukset ovat täsmentäneet Suraku-projektissa määritellyjä käyttäjävaatimuksia suunnitelmaratkaisuksi. Alueellisen esteettömyyssuunnitelman tarkoituksena on toteutustyön priorisointi ja kohdentaminen niin, että se edistää mahdollisimman tehokkaasti esteettömyyttä ko. alueella ja auttaa hallintokuntia niiden omassa esteettömyystyössä. Esteettömyyssuunnitelmassa on esitetty tarvepohjaisen priorisoinnin mukaan alueet ja reitit, joilla noudatetaan esteettömyyden erikoistason vaatimuksia sekä hyvää perustasoa edellyttävät reitit, joilla on tärkeä turvata esteetön kulku kaikille käyttäjäryhmille. Kaikkia alueen reittejä ja alueita ei voi saada täysin esteettömiksi, mutta perustason esteettömyysvaatimukset koskevat yleisesti kaikkia alueita. Esteettömyyssuunnitelman laatimisen yhteydessä on oltu yhteydessä Helsingin vanhus- ja vammaisneuvostoihin. Alueella tehtiin asukkaiden ja kaupungin virkamiesten yhteinen esteettömyyskierros 2.6.2009, jolloin arvioitiin alueen keskeisimpien reittien ja palveluiden esteettömyyttä ja kerättiin asukkaiden palautetta.	
Avainsanat Esteettömyys, esteetön ympäristö Esteettömyyssuunnitelma, alueellinen esteettömyyssuunnitelma Helsinki kaikille, Mellunmäki	
UDK	

ESIPUHE

Helsingin kaupungin esteettömyyssuunnitelmassa on määritelty Helsingin esteettömyyden kehittämisen periaatteet vuosille 2005-2010. Kaupunginhallitus on hyväksynyt esteettömyyssuunnitelman 14.11.2005. Helsingin kaupungin esteettömyysstrategian koordinointi- ja suunnitelmaosan toteuttamisesta vastaa Helsinki kaikille -projekti. Suunnitelmaosa muodostuu seuraavista osista:

- *Suraku-projekti*, jossa määriteltiin esteettömyyden käyttäjävaatimukset julkisille ulkoalueille.
- *Kaupungin esteettömyyssuunnitelma*, jossa määriteltiin esteettömyyden parantamisen toimintatavat ja toteuttamisvastuut sekä tarvepohjaiset ja rakentamisloudelliset priorisointiperiaatteet. Kaupungin esteettömyyssuunnitelmassa määriteltiin alueellisten esteettömyyssuunnitelmien laatimisen kiireellisyysjärjestys vuosille 2005-2010.
- *Alueelliset esteettömyyssuunnitelmat*.

Alueellisissa esteettömyyssuunnitelmissa määritellään kunkin alueen osalta esteettömyyden parantamisen toimintatavat ja toteuttamisvastuut, kartoitetaan esteettömyyden kannalta tärkeimmät reitit ja määritellään alueen reiteille esteettömyyden tavoitetasot (erikois- ja perustaso) sekä priorisoidaan kiireellisimmät toimenpiteet. Esteettömyyttä on käsitelty Suraku-projektissa määriteltyjen esteettömyyden periaatteiden ja ohjeiden sekä vuonna 2007 valmistuneiden Helsingin kaupungin katualueita koskevien tyyppipiirustusten mukaisesti. Suunnitelmia tehdään yhteistyössä paikallisten asukkaiden, vanhusten ja vammaisjärjestöjen, kiinteistönomistajien ja alueella toimivien palveluiden ja kaupungin virastojen kanssa. Vuosina 2005-2008 on valmistunut 11 alueellista esteettömyyssuunnitelmaa: Eteläiset kaupunginosat, Keski-Vuosaari, Kannelmäki, Pohjois-Haaga, Malmi, Liikekeskusta, Lauttasaari, Munkkiniemi ja Munkkivuori, Myllypuro, Itäkeskus sekä Herttoniemi, Herttoniemenranta ja Roihuvuori.

Tämän esteettömyyssuunnitelman laatimista varten perustettiin ohjausryhmä. Seuraavat henkilöt osallistuivat suunnitelman laatimiseen:

Rakennusvirasto

Juutilainen Anni, Laurinen Heli, Mouhu Nina, Sala-Sorsimo Penelope, Tujula Pirjo, Virtanen Esko

Kaupunkisuunnitteluvirasto

Jääskä Jussi, Karilas Kaisa, Suonranta Elina

Talous- ja suunnittelukeskus / Kehittämisosasto

Holappa Erkki

Liikennelaitos

Vatanen Mervi

Sosiaalivirasto

Verho Eeva

Ramboll Finland Oy

Mäkynen Jari, Latva Elina

Sidosryhmille järjestettiin alueella esteettömyyskierros, jossa osallistujat toivat esiin omia näkemyksiään ja tarpeitaan. Tämä esteettömyyssuunnitelma tullaan myöhemmin kytkemään aluesuunnitelman laatimiseen.

Työn on tilannut Helsingin kaupungin Helsinki kaikille -projekti. Esteettömyyssuunnitelman laatimisesta on vastannut arkkitehti Jari Mäkynen Ramboll Finland Oy:stä. Esteettömyyskartoituksista ja raportoinnista on vastannut FM Elina Latva Ramboll Finland Oy:stä. Helsinki kaikille -projektin kartoituksista vastasivat Anni Juutilainen ja Pirjo Tujula. Raportin valokuvat ovat konsultin ottamia.

Sisällys

ESIPUHE

1.	LÄHTÖKOHDAT JA TAVOITTEET	6
1.1	Lähtökohdat	6
1.2	Tavoitteet	7
1.3	Työskentely	8
2.	KARTOITUKSEN JA TOIMENPITEIDEN KOHDENTAMINEN	9
2.1	Suunnitelma-alueen raja	9
2.2	Esteettömyyden erikois- ja perustason reittien ja alueiden määrittely sekä vanhusten sijoittuminen alueella	9
2.3	Sidosryhmien esteettömyyskierros	12
2.4	Kartoituksen toteuttaminen	13
3.	ESTEETTÖMYYDEN NYKYTILA MELLUNMÄESSÄ	14
3.1	Katuympäristö	14
3.2	Suojatiet	15
3.3	Joukkoliikenteen pysäkit	16
3.4	Levähdyspaikat	17
3.5	Viheralueet	18
3.6	Palvelut	19
3.7	Muut huomiot	20
3.8	Mellunmäen metroasema	21
4.	MELLUNMÄEN KEHITTÄMISTOIMENPITEET	22
4.1	Rakennusviraston katu- ja puisto-osaston toimenpiteet	22
4.2	Kiinteistöviraston tilakeskuksen, Helsingin seurakuntayhtymän ja yksityisten kiinteistöjen yhteiset toimenpiteet	26
4.3	Kaupunkisuunnitteluviraston liikennesuunnitteluosaston toimenpiteet	27
4.4	Helsingin kaupungin liikennelaitoksen ja rakennusviraston yhteiset toimenpiteet	28
4.5	Kiinteistöviraston tilakeskuksen, opetusviraston ja sosiaaliviraston yhteiset toimenpiteet	29
5.	MELLUNMÄEN YLLÄPIDON KEHITTÄMINEN	30
6.	JATKOTOIMENPITEET	31
7.	KUSTANNUSARVIO	31

LIITE 1 MELLUNMÄEN METROASEMAN ESTEETTÖMYYSTARKASTELU

LIITE 2 MELLUNMÄEN TOIMENPIDEKARTTA

1. LÄHTÖKOHDAT JA TAVOITTEET

1.1 Lähtökohdat

Helsingin kaupungin esteettömyyssuunnitelmassa on määritelty Helsingin esteettömyyden kehittämisen periaatteet vuosille 2005-2010. Kaupunginhallitus on hyväksynyt esteettömyyssuunnitelman 14.11.2005. Esteettömyysstrategian koordinointi- ja suunnitelmaosan toteuttamisesta vastaa Helsinki kaikille -projekti. Suunnitelmaosa muodostuu seuraavista osista:

- *Suraku-projekti*, jossa määriteltiin esteettömyyden käyttäjävaatimukset julkisille ulkoalueille.
- *Kaupungin esteettömyyssuunnitelma*, jossa määriteltiin esteettömyyden parantamisen toimintatavat ja toteuttamisvastuut sekä tarvepohjaiset ja rakentamistaloudelliset priorisointiperiaatteet. Kaupungin esteettömyyssuunnitelmassa määriteltiin alueellisten esteettömyyssuunnitelmien laatimisen kiireellisyysjärjestys vuosille 2005-2010.
- *Alueelliset esteettömyyssuunnitelmat*.

Alueellisissa esteettömyyssuunnitelmissa määritellään kunkin alueen osalta esteettömyyden parantamisen toimintatavat ja toteuttamisvastuut, kartoitetaan esteettömyyden kannalta tärkeimmät reitit ja määritellään alueen reiteille esteettömyyden tavoitetasot (erikois- ja perustaso) sekä priorisoidaan kiireellisimmät toimenpiteet. Esteettömyyttä on käsitelty Suraku-projektissa määriteltyjen esteettömyyden periaatteiden ja ohjeiden sekä vuonna 2007 valmistuneiden Helsingin kaupungin katualueita koskevien tyyppipiirustusten mukaisesti. Suunnitelmia tehdään yhteistyössä paikallisten asukkaiden, vanhusten- ja vammaisjärjestöjen, kiinteistönomistajien ja alueella toimivien palveluiden ja kaupungin virastojen kanssa. Vuosina 2005–2008 on valmistunut 11 alueellista esteettömyyssuunnitelmaa: Eteläiset kaupunginosat, Keski-Vuosaari, Kannelmäki, Pohjois-Haaga, Malmi, Liikekeskusta, Lauttasaari, Munkkiniemi ja Munkkivuori, Myllypuro, Itäkeskus sekä Herttoniemi, Herttoniemenranta ja Roihuvuori.

Mellunmäen kaavoitus ja rakentaminen on aloitettu 1960-luvulla. Lähes 90 prosenttia mellunmäkeläisistä asuu kerrostaloissa. Varsinkin vanha osa Mellunmäkeä on väljästi rakennettu: taloyhtiöiden välillä ja ympärillä on usein runsaasti metsää ja kallioita. Yli 65-vuotias väestö on sijoittunut alueelle melko tasaisesti Mellunmäentien pohjoispuolelle ja sen varrelle. Esteettömyystarkastelut ja merkittävimmät esteettömyyden kehittämistoimenpiteet painottuvat alueen keskeisten palveluiden lähialueille.

1.2 Tavoitteet

Kaupunginosa on mielekkään kokoinen alue esteettömyyden kehittämisen tarkastelulle ja toimenpiteiden toteuttamiselle. Lähtökohtana on, että esteettömyyttä kehitetään kokonaisina reitteinä ja alueina, jolloin aidosti esteetön omatoiminen eläminen ja liikkuminen alueella tulee mahdolliseksi. Keskeistä on esteettömyyden jako kahteen laatutasoon (erikois- ja perustaso) ja esteisyyttä kokevien käyttäjäryhmien ja toimenpidetarpeen tunnistaminen. Esitettyjen toimenpiteiden kiireellisyysjärjestyksen perusteleva on tehty edellä mainittujen lähtökohtien perusteella.

Esteettömyyden erikoistason alueita, joilla esteettömyyden hyvä taso on erityisen tärkeää, ovat:

- keskusta-alueet, joilla on julkisia ja yksityisiä palveluja
- aukiot ja kävelykadut
- vanhus-, vammais-, sosiaali- ja terveystoimipaikkojen tarjoavien toimipaikkojen ympäristöt
- alueet, joilla asuu paljon vanhuksia tai vammaisia
- julkisen liikenteen terminaalialueet ja pysäkkialueet
- liikunta- ja leikkipaikat, jotka on rakennettu erityisesti kaikille käyttäjille
- muut erityisesti esteettömiksi rakennetut reitit esimerkiksi virkistysalueilla.

Alueellisen esteettömyyssuunnitelman tavoitteet ovat:

- määritellä parannus- ja kehittämistoimenpiteet sekä ylläpidon toimenpiteet
- määritellä toimenpiteiden kiireellisyysjärjestys
- määritellä esteettömyyden erikoistason alueet ja reitit
- kartoittaa alueen esteet katu- ja viheralueilla
- selvittää esteettömän toimimisen kannalta keskeisten palvelujen ja toimipaikkojen sijoittuminen alueella
- selvittää vanhusväestön sijoittuminen alueella.

Työn aikana selvitettiin alueella tapahtuva muu rakentaminen ja suunnitelmat sekä liikenteeseen tai viheralueisiin liittyvät kehittämishankkeet ja suunnitelmat. Nämä otettiin keskeisiksi lähtökohdiksi toimenpiteiden määrittelyssä, sillä esteettömyyden parantaminen on edullista muista tarpeista lähtevien hankkeiden yhteydessä. Alueiden palvelutaloihin oltiin yhteydessä ja varmistettiin niiden asiakkaiden käyttämien tärkeimpien reittien vastaavan työssä määriteltyjä reittejä.

Tavoitteena on, että myös muut kaupungin hallintokunnat käynnistävät omien toimipisteidensä esteettömyysarvioinnit ja kehittämisprojektit samanaikaisesti katu- ja puistoalueiden kehittämisen kanssa. Myös yksityisiä kiinteistöjä ja asuinkiinteistöjä kannustetaan omiin esteettömyyden parantamishankkeisiinsa. Vasta tällöin luodaan kokonaan esteettömiä alueita ja kaupunginosia.

1.3 Työskentely

Alueellisten esteettömyyssuunnitelmien laatimista ohjasi ohjausryhmä, johon kutsuttiin seuraavat edustajat: Helsingin kaupungin rakennusvirastosta suunnitelma-alueen alue-suunnittelijat, suunnitteluinsinöörit, ylläpitovastaavat ja Helsinki kaikille –projektin edustajat, kaupunkisuunnitteluvirastosta asemakaavoittaja ja liikennesuunnittelija sekä edustajat rakentamispalveluiden ympäristötuotannosta, kiinteistöviraston tilakeskuksesta, kaupungin talous- ja suunnittelukeskuksen kehittämisosastolta, liikennelaitoksesta, sosiaalivirastosta, terveyskeskuksesta sekä konsultin edustajat. Ohjausryhmän puheenjohtajana toimi Anni Juutilainen Helsinki kaikille –projektista.

Ohjausryhmä kokoontui työn aikana kolme kertaa:

- 19.5. Työn aloituskokous
- 1.9. Esteettömyyden nykytila ja toimenpide-ehdotukset
- 27.10. Toimenpidekartat ja raporttiluonnos.

Lisäksi Helsinki kaikille –projektin ja konsultin edustajat ovat pitäneet työnaikaisia projektipalavereita tarpeen mukaan.

Suunnitelman laatimisen yhteydessä alueella järjestettiin sidosryhmille esteettömyyskierros 2.6.2009, jolloin alueen asukkaat saivat tuoda esiin alueella liikkumisen ongelmia ja tarpeita (kuva 1). Asukkailta saatu palaute on pyritty huomioimaan esteettömyyssuunnitelmaa laadittaessa.

Tämä esteettömyyssuunnitelma tullaan myöhemmin kytkemään aluesuunnitelman laatimiseen.

Kuva 1. Esteettömyyskierroksella tarkasteltiin alueen tärkeimpien reittien ja palveluiden esteettömyyttä ja kerättiin asukkaiden kokemuksia alueen ongelmista.

2. KARTOITUKSEN JA TOIMENPITEIDEN KOHDENTAMINEN

2.1 Suunnitelma-alueen rajaus

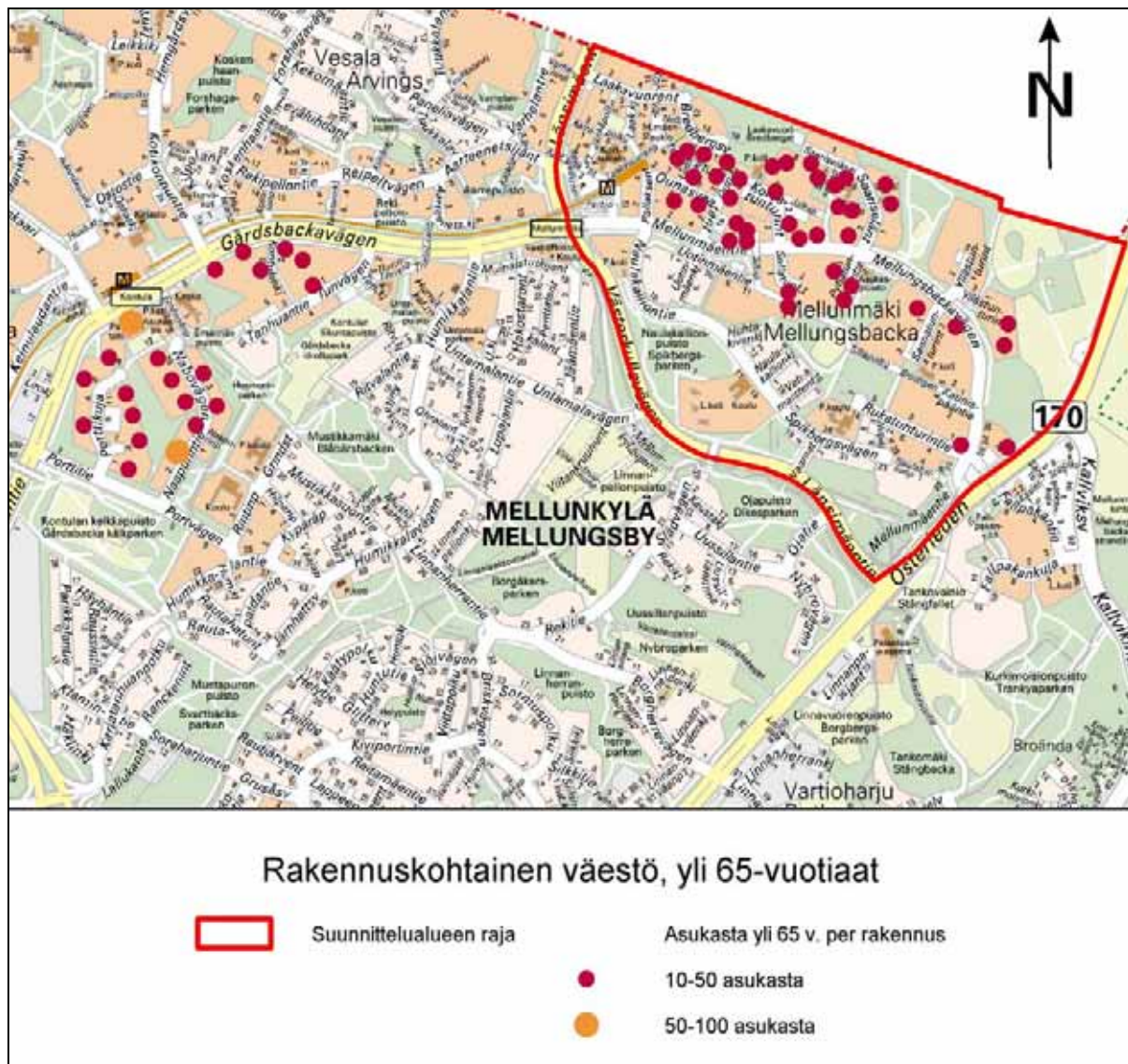
Suunnitelma-alue määriteltiin rajautumaan Länsimäentien pohjois- ja itäpuolelle sekä Itäväylän länsipuolelle. Mellunmäen keskeiset palvelut ovat sijoittuneet tälle alueelle, samoin kuin vanhusväestö (kuvat 2 ja 3).

Tämän työn yhteydessä tarkasteltiin Kontulan alueelta Kontulan metroaseman ja Kontulantien eteläpuolelle jäävä esteettömyyden erikoistason reitti (Naapurintien ympäristö). Tämän reitin esteettömyyden nykytila ja toimenpide-ehdotukset raportoitiin Kontulan aluesuunnitelman yhteydessä.

2.2 Esteettömyyden erikois- ja perustason reittien ja alueiden määrittely sekä vanhusten sijoittuminen alueella

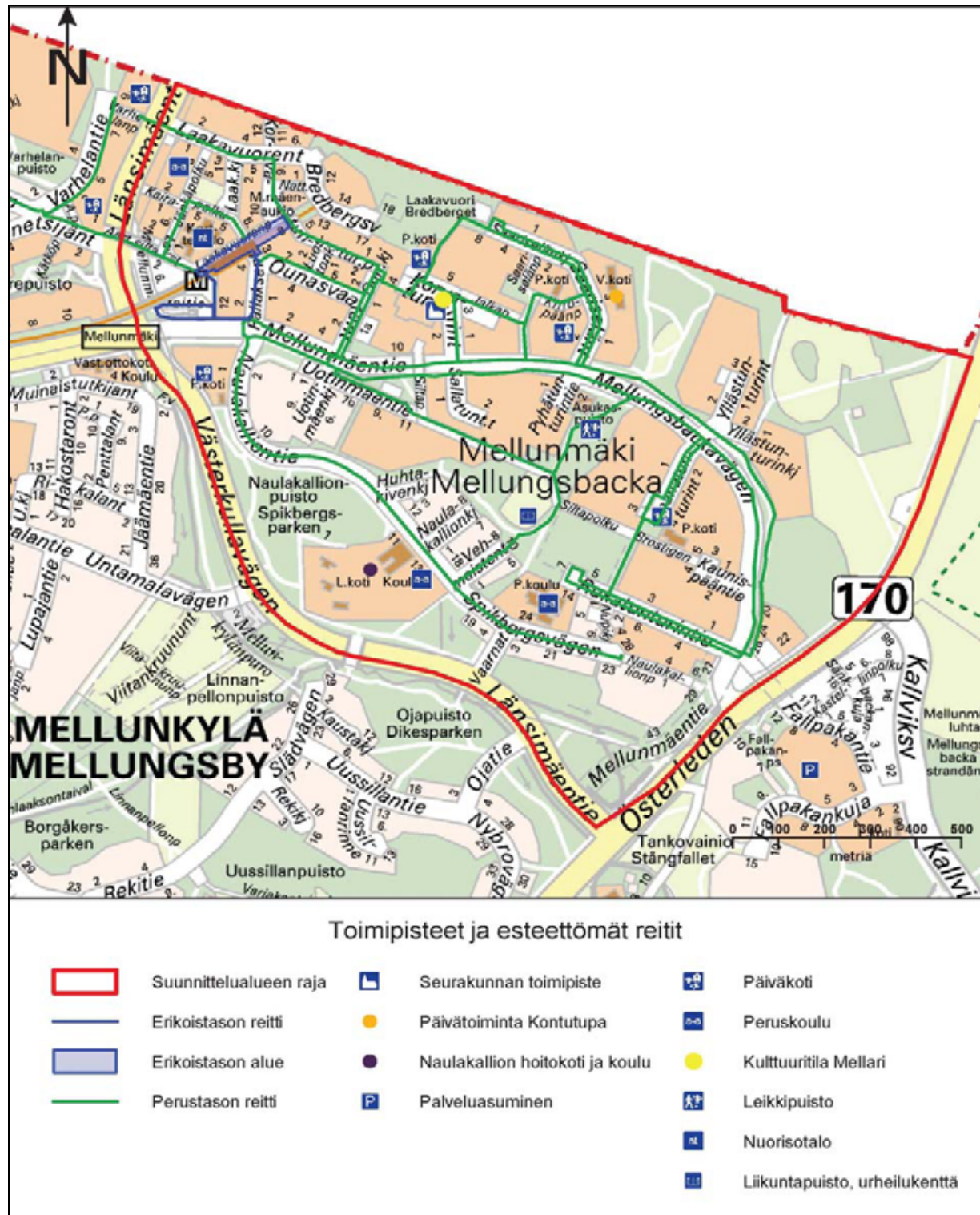
Työn ensimmäisessä vaiheessa tarkistettiin esteettömyyden erikoistasoa vaativien toimipaikkojen sijoittuminen. Erityisen tärkeitä, erikoistason esteettömyyttä ympäristöltään vaativia toimipaikkoja ovat vanhusten palvelut sekä sosiaali- ja terveystyöpalvelut. Lisäksi tarkistettiin muiden esteettömyyden kannalta tärkeiden palveluiden sijoittuminen alueella. Tällaisia ovat päiväkodit, koulut ja oppilaitokset, kirjastot, museot, kokoontumistilat ja seurakuntien toimipaikat. Mellunmäessä keskeisiä toimipisteitä ovat mm. vanhusten päivätoiminta Kontutupa Saariseläntiellä, Korttelitalo (mm. Laakavuoren ala-aste ja päiväkoti), vanha ostari ja asukastila Mellari. Lähin esteettömyyden erikoistason leikkipuistona kehitettävä kohde on leikkipuisto Kiikku Kontulassa.

Helsinki kaikille -projekti laati tarkastelut vanhusten sijoittumisesta suunnittelualueella. Yli 65-vuotias väestö on sijoittunut alueelle melko tasaisesti Mellunmäentien pohjoispuolelle ja sen varrelle (kuva 2).

Kuva 2. Yli 65-vuotiaiden asukkaiden sijoittuminen Mellunkylän alueella. Pohjakartta: Helsingin kaupungin kiinteistövirasto, © Kaupunkimittaussosasto, Helsinki 014/2009.

Helsinki kaikille -projekti määritteli luonnoksen esteettömyyden erikois- ja perustason reiteistä ja alueista, jota tarkennettiin työn edetessä. Erikoistason reiteiksi määriteltiin reitit metroaseman, bussiterminaalien ja niiden yhteydessä olevien kaupallisten palveluiden läheisyydessä. Kartoitettavat perustason reitit ovat joko yleisesti paljon käytettyjä yhteyksiä tai sellaisia yhteyksiä, joita käyttävät paljon henkilöt, joille ympäristön esteettömyys on erityisen tärkeää omaehtoisen toiminnan mahdollistamiseksi. Mellunmäen erikois- ja perustason kartoitettavat reitit sekä keskeisimmät toimipisteet on esitetty kuvassa 3.

Kuva 3. Mellunmäen kartoitetut erikois- ja perustason reitit sekä keskeisimmät toimipisteet. Pohjakartta: Helsingin kaupungin kiinteistövirasto, © Kaupunkimittausosasto, Helsinki 014/2009.

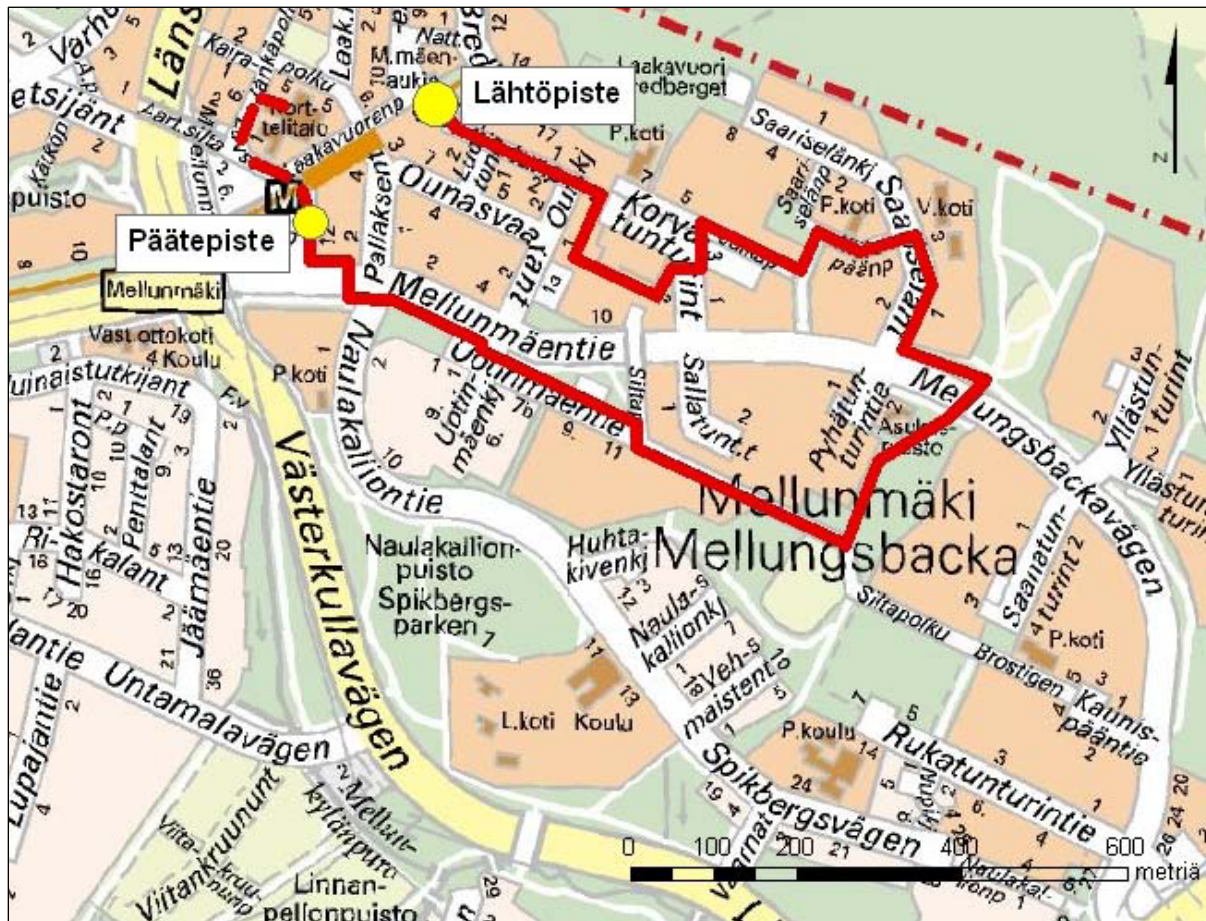
2.3 Sidosryhmien esteettömyyskierros

Sidosryhmille järjestettiin esteettömyyskierros Mellunmäessä 2.6.2009. Esteettömyyskierroksesta tiedotettiin sidosryhmille lähetettyjen kutsujen lisäksi paikallislehdessä, asukastila Mellarissa ja leikkipuisto Mellunmäessä. Kierrokselle osallistui yhteensä 15 henkilöä: lähialueen asukkaita, vammais- ja vanhusneuvoston edustajat sekä kaupungin ja konsultin edustajat. Kierroksen aluksi osallistujat kertoivat yleisesti alueilla havaitsemistaan ongelmista ja tarpeista. Kierrosten aikana pysähdyttiin useamman kerran keskustelemaan havaituista ongelmista ja keräämään palautetta (kuva 4). Esteettömyyskierroksilla sekä työn aikana saatu asukaspalaute on pyritty huomioimaan esteettömyyssuunnitelmaa laadittaessa.

Esteettömyyskierros alkoi Mellunmäen metroaseman edustalta Mellunmäenaukion puoleisesta päädyistä. Asemalta suunnattiin Korvatunturipolkua vanhalle ostarille. Pyörätuolia ja rollaattoria käyttävät henkilöt testasivat ostarin päivittäistavarakaupan ja asukastila Mellarin sisäänkäyntien esteettömyyden. Jalkapolkua ja Kiilopäänpolkua edettiin Saariseläntielle vanhusten päivätoimintayksikkö Kontutuvulle. Mellunmäentie alitettiin asukaspuisto Luostoon, jossa järjestetään kerho- ja iltapäivätoimintaa. Uotinmäentietä ja Mellunmäentietä kuljettiin takaisin metroasemaa kohti. Kierros päättyi virallisesti K-supermarket Masin edustalle, jonka sisäänkäynnin luiskan esteettömyys testattiin pyörätuolilla. Helsinki kaikille projektin edustajat ja konsultin edustajat jatkoivat kuitenkin kierrosta vammaisneuvoston edustajan kanssa vielä Korttelitalolle, jossa testattiin päiväkotia Laakavuoren ja Laakavuoren ala-asteen sisäänkäyntien esteettömyys. Esteettömyyskierroksen reitti on esitetty kuvassa 5.

Kuva 4. Esteettömyyskierrokselle osallistui alueen asukkaita ja järjestöjen edustajia.

Kuva 5. Mellunmäen esteettömyyskierroksen reitti. Pohjakartta: Helsingin kaupungin kiinteistövirasto, © Kaupunkimittausosasto, Helsinki 014/2009.

2.4 Kartoituksen toteuttaminen

Kesän 2009 aikana kaksi konsultin suunnittelijaa kartoitti suunnittelualueen kevyen liikenteen kulkuväylät, suojatiet, joukkoliikenteen pysäkit ja keskeisten palvelurakennusten sisäänkäynnit. Helsinki kaikille -projektin edustajat kartoittivat metroaseman. Konsultti käytti työssä kehittämäänsä paikkatietokuvauksiin perustuvaa kartoitusmenetelmää, jossa tiedot kartoitettavista kohteista kerättiin maastossa maastotietokoneelle. Toimistolla tiedot siirrettiin paikkatieto-ohjelmaan tietojen analysointia ja havainnollistamista varten. Lähtöaineistona käytettiin myös HKL:lta saatua pysäkkikartoitusaineistoa.

Selkeästi vaaraa aiheuttavat kohteet (törmäys-, kompastumis-, putoamis- ja kiinnitaker-tumisvaara) sekä pienet korjaustyöt (leikattava kasvillisuus) ilmoitettiin välittömästi rakennusviraston asiakaspalvelujärjestelmään. Osa niistä korjattiin jo kesän 2009 aikana.

3. ESTEETTÖMYYDEN NYKYTILA MELLUNMÄESSÄ

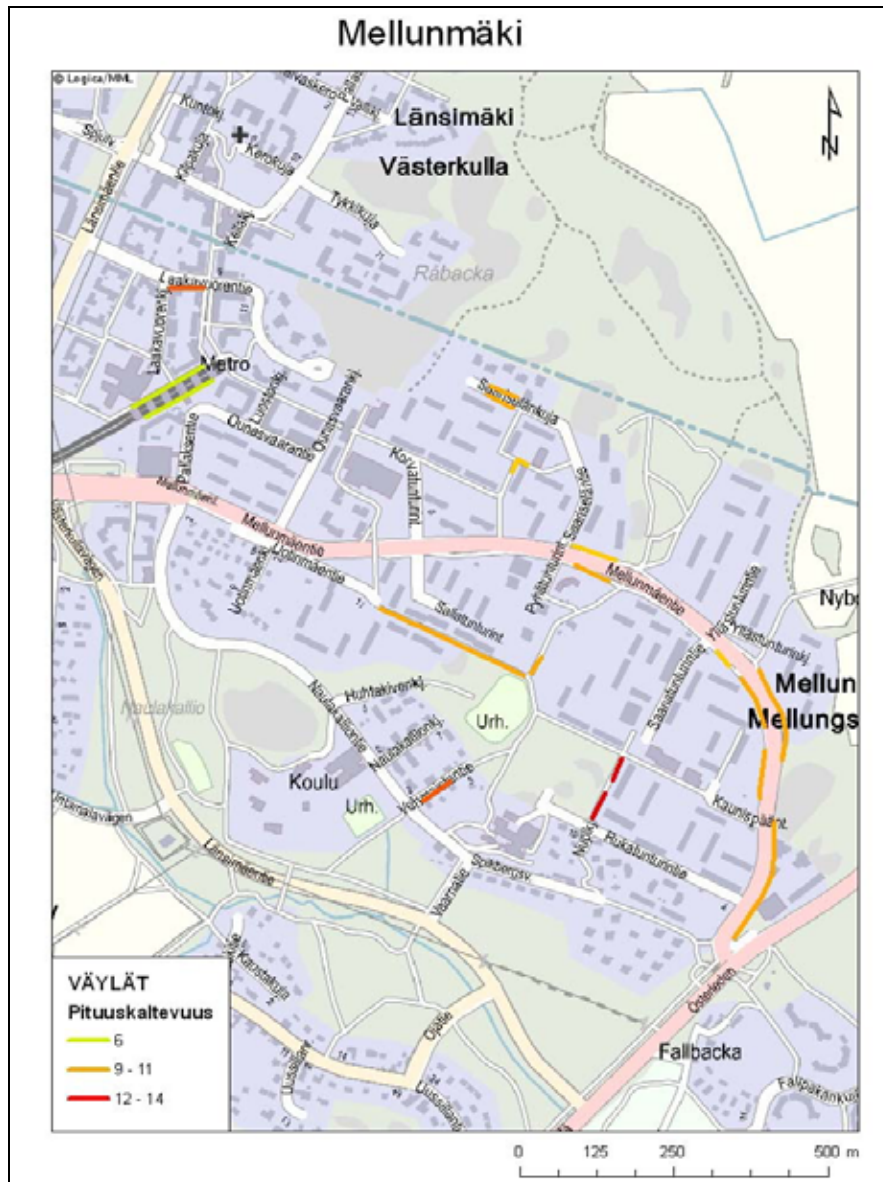
3.1 Katuympäristö

Mellunmäen kevyen liikenteen väylien päällysteet ovat melko hyväkuntoisia. Suurin osa väylistä täyttää esteettömyyden tasaisuusvaatimukset yksittäisiä päällystevaurioita lukuun ottamatta (kuva 6). Alueella on joitakin kevyen liikenteen väyliä, joilla jalankulku- ja pyöräliikenne on erotettu toisistaan erotteluraidalla. Naulakalliontien kevyen liikenteen väylällä kulkumuotojen erotteluraita on kulunut.

Vaihtelevat maastonmuodot ja kalliot ovat Mellunmäelle tunnusomaisia. Maastonmuotojen vuoksi Mellunmäessä on paljon kaltevia väyläosuuksia (kuva 7). Kartoitetulla alueella pituuskaltevuudeltaan jyrkkiä (yli 8 prosenttia) väyläosuuksia on Mellunmäentien varrella, Vehmaistentiellä, Siltapolun ja Rukatunturintien välisellä puistoväylällä, Saariselänkujalla, Kiilopäänpolulla, Uotinmäentiellä sekä Laakavuorentiellä. Mellunmäen metroaseman molemmin puolin kulkevilla kevyen liikenteen väylillä kaltevuus on noin 6 prosenttia, mikä ylittää esteettömyyden vaatimukset erikoistason alueella.

Kuva 6. Mellunmäen kartoitettujen väylien kunto on pääosin hyvä.

Kuva 7. Kartoitettujen väylien pituuskaltevat osuudet (erikoistason väylillä yli 5 % ja perustasolla yli 8 % kaltevuudet).

3.2 Suojatiet

Jokaisen suojatien molemmista reunatukilinjoista mitattiin reunatuen korkeus kummasakin laidassa. Mittaustulokset pyöristettiin lähimpään senttimetriin. Riittävän korkea reunatuki näkövammaiselle henkilölle on 3 senttimetriä tai korkeampi. Korkeat reuna- tuet aiheuttavat selvän esteen pyörätuolilla liikkuvalle henkilölle tai heikkovoimaiselle rollaatorin käyttäjälle. Kartoitetun alueen suojatiet, joissa on liian korkea reunatuki, sijaitsevat Saariselänkujalla ja Ounasvaarankujalla. Reunatuettomassa suojatiessä näkövammaisen henkilö ei pysty määrittelemään jalkakäytävän ja ajoradan rajaa. Mellunmäentien varrella on useita suojateitä ja suojatiesaarekkeitä, joissa ei ole reunatukia. Mellunmäentien varrella on myös useita syvyydeltään alle kaksi metrisiä suojatiesaarekkeitä (kuva 8).

Kohtisuoraan reunatukikilinjasta lähtevä suojatie varmistaa, että näkövammaisen henkilö voi ottaa suoran ylityssuunnan reunatuesta, eikä kävele vahingossa suojatieltä sivuun. Kartoitetuista suojateistä osassa reunatukikilinja on selvästi kaarella; nämä suojatiet sijaitsevat enimmäkseen Mellunmäentiellä. Suojatiemerkkintöjen massaukset ovat alueella pääosin hyväkuntoisia.

Kuva 8. Mellunmäentiellä on useita suojateitä, joissa ei ole reunatukia. Väylällä on myös useita syvyydeltään alle kaksi metriä suojatiesaarekkeita.

3.3 Joukkoliikenteen pysäkit

Mellunmäen bussipysäkit sijoittuvat pääosin Mellunmäentien varteen ja ovat hyväkuntoisia. Jouko-kaupunginosalinja Myllypuro-Mellunmäki liikennöi mm. Saariseläntien palvelutalon edestä. Kartoitetulla alueella on yksi katokseton pysäkki sekä yksi pysäkkipari, jonka katokset ovat syvyydeltään alle 1,5 metriä. Kartoitetuista pysäkeistä yhden kohdalla pyörätie sijaitsee pysäkin edessä (kuva 9). Kartoitetuista pysäkeistä kaikissa täyttyy 1,2 metrin etäisyys katoksen pystyrakenteesta reunatuen ajoradan puoleiseen reunaan.

Mellunmäentien ja Saanatunturintien risteyksen itäpuolella on pysäkki, jossa pysäkkialueen sivukaltevuus hankaloittaa etenkin pyörätuolilla tai rollaattorin kanssa liikkumista.

Kuva 9. Kartoitetuista pysäkeistä yhdessä pyörätie sijaitsee pysäkin edessä.

3.4 Levähdyspaikat

Alueella sijaitsevat levähdyspenkit ovat hyväkuntoisia. Tulevaisuudessa tulee kuitenkin kiinnittää huomiota istuinten sijoittamiseen. Istuimen tulee sijaita samalla tasolla kulkuväylän kanssa sekä tasaisella ja tarpeeksi kovalla pinnalla. Näin istuimelle on esteetön kulkuyhteys myös pyörätuolilla tai rollaattorilla. Istuimen viereen tulee myös varata 900 mm kovapintaista tilaa rollaattoria tai pyörätuolia varten. Mellunmäentien varressa sijaitsevista levähdyspenkeistä osa on sijoitettu reunatuen taakse pehmeälle maalle. Myös Korvatunturinpolun varrella oleva uusi, yhden hengen istuin on sijoitettu jalkakäytävän reunatuen taakse (kuva 10).

Kuva 10. Mellunmäen alueelle on asennettu uusia, yhden hengen istuimia. Kuvan istuin on sijoitettu reunatuen taakse, jolloin pyörätuolilla ei pääse istuimen lähelle.

3.5 Viheralueet

Kartoitettuihin väyliin kuului puistokäytävä Mellunmäentien alikulusta asukaspuisto Luoston ohi Uotinmäentielle, Siltapolun ja Vehmaistentien välinen puistokäytävä sekä Siltapolun ja Rukatunturintien välinen puistokäytävä. Väylät ovat pääosin sorapintaisia sekä hyväkuntoisia ja tasaisia (kuva 11). Siltapolun ja Rukatunturintien välinen puistokäytävä on pituuskaltevuudeltaan melko jyrkkä ja sorapäällysteessä on vähäistä epätasaisuutta. Kaikki väylät ovat valaistuja.

Mellunmäkeä lähinnä oleva esteettömyyden erikoistason leikkipuistona kehitettävä kohde on leikkipuisto Kiikku Kontulassa.

Kuva 11. Kartoitetun alueen puistokäytävät ovat pääosin tasaisia ja hyväkuntoisia.

3.6 Palvelut

Kartoitetulta alueelta tarkistettiin esteettömyyden kannalta keskeisiin palveluihin johtavien reittien esteettömyys. Alueella on useita päivittäistavaraliikkeitä. Vanha ostari on keskeinen palveluiden paikka Mellunmäessä. Ostarilla on kaupallisten palveluiden lisäksi seurakunnan toimipiste sekä asukastila Mellari. Kulttuuri- ja vapaa-ajan tilana toimivassa Mellarissa esteettömyys on otettu melko hyvin huomioon. Ostarin sisäänkäyntien ongelmana ovat korkeat kynnykset ja huonot luiskajärjestelyt (kuva 12).

Kuva 12. Mellunmäen ostarin sisäänkäynneissä on korkeita kynnyksiä ja huonoja luiskajärjestelyjä.

Metroaseman viereisessä korttelitalossa sijaitsee päiväkotia Laakavuori ja Laakavuoren ala-aste. Rakennuksessa on myös kehitysvammaisten lasten iltapäivätoimintaa. Korttelitalon piha-alue on hiekk- ja asfalttipäällysteinen ja melko vaatimattomassa kunnossa. Piha-alueen leikkivälineet on sijoitettu hiekalle, mutta liukumäki on sijoitettu niin, että siitä on vaara liukua asfaltille. Toimitilojen sisäänkäynneissä on korkeita kynnyksiä ja jyrkkiä ja epätasaisia luiskia (kuva 13).

Kuva 13. Korttelitalon toimitilojen sisäänkäynneissä on korkeita kynnyksiä ja epätasaisia luiskia.

3.7 Muut huomiot

Mellunmäen metroaseman läheisyydessä on paljon polkupyörien pysäköintitilaa. Mellunmäenaukion pyöräpysäköintitelineet on rajattu istutuksin. Metroaseman itäpään aukiolla olevat telineet sen sijaan eivät erotu ympäristöstä hyvin. Ne aiheuttavat heikkonäköiselle tai sokealle henkilölle törmäysvaaran.

3.8 Mellunmäen metroasema

Metroasemat ja niiden ympäristöt on määritelty erikoistason alueiksi.

Mellunmäen metroaseman ympäristöön on suunniteltu kaavamuutosta, jonka myötä Mellunmäki saisi uuden keskuksen. Mellunmäen keskukseen on suunnitteilla asumiseen ja kaupallisiin palveluihin tarkoitettua täydennysrakentamista sekä uusi bussiterminaali. Tästä syystä ei Mellunmäen länsipäädyn välitöntä ympäristöä eikä bussiterminaalia tarkastella tämän esteettömyyssuunnitelman yhteydessä tarkemmin eikä siihen esitetä isompia toimenpiteitä (kuva 14).

Mellunmäen metroaseman läntinen lippuhalli uusitaan vuosien 2009–2010 aikana. Myös itäpään lippuhallia saneerataan: pintoja puhdistetaan ja maalataan. Läntisen hallin sisäänkäynti muutetaan rakennuksen pätyyn (kulku nykyisen kioskin läpi) ja wc:n paikka muuttuu. Korjauksen yhteydessä uusitaan hissi ja portaat.

Helsinki kaikille –projektin edustajat tekivät metroasemalla esteettömyystarkastelun, jossa pyrittiin löytämään pieniä korjaustarpeita. Lisäksi listattiin asioita, joihin aseman ja sen ympäristön suunnitteluvaiheessa tulee kiinnittää huomiota. Metroaseman nykytilan kuvaus ja toimenpiteet on esitetty liitteessä 1.

Kuva 14. Mellunmäen metroaseman ympäristö tulee muuttumaan lähivuosina kaavamuutoksen myötä.

4. MELLUNMÄEN KEHITTÄMISTOIMENPITEET

Toimenpiteiksi on nostettu investointia tai suunnittelua vaativat kohteet sekä rakenteellisen kunnossapidon töitä. Toimenpiteet on jaoteltu vastuualueittain eri hallintokunnille kuuluviksi. Toimenpiteet on esitetty liitteessä 2 Mellunmäen toimenpidekartalla.

Selkeästi vaaraa aiheuttavat kohteet (törmäys-, kompastumis-, putoamis- ja kiinnitaker-tumisvaara) sekä pienet korjaustyöt (leikattava kasvillisuus) ilmoitettiin välittömästi rakennusviraston asiakaspalvelujärjestelmään. Osa niistä korjattiin jo kesän 2009 aikana.

4.1 Rakennusviraston katu- ja puisto-osaston toimenpiteet

Naulakalliontien huonokuntoinen jalankulku- ja pyörätien välinen erotteluraita tulee uusia massaamalla, kuva 15, toimenpidekartan kohta 1 (liite 2).

Kuva 15. Naulakalliontien huonokuntoinen jalankulku- ja pyörätien välinen erotteluraita tulee uusia massaamalla, toimenpidekartan kohta 1.

Mellunmäentien varren suojatiet saarekkeineen tulee rakentaa uudelleen Helsingin kaupungin katualueita koskevien tyyppipiirustusten 29263/1, 29263/2 ja 29263/3 perustason ratkaisun mukaisesti, kuva 16, toimenpidekartan kohta 2. Parannettavia suojateitä on 17 kappaletta.

Kuva 16. Mellunmäentien varren suojatiet saarekkeineen tulee rakentaa uudelleen Helsingin kaupungin katualueita koskevien tyyppipiirustusten 29263/1, 29263/2 ja 29263/3 perustason ratkaisun mukaisesti.

Mellunmäen metroaseman rakennuksen viereiset, itä-länsisuuntaiset väyläosuudet ovat yli 5 prosenttia pituuskaltevuudeltaan. Väylä on esteettömyyden erikoistason reitti. Näiden katujen jyrkille kevyen liikenteen väyläosuuksille tulee asentaa toiselle puolelle väylää käsijohteet kahdelle korkeudelle 700 mm ja 900 mm, kuva 17, toimenpidekartan kohta 3.

Kuva 17. Mellunmäen metroaseman viereisille, itä-länsisuuntaisille, jyrkille kevyen liikenteen väyläosuuksille tulee asentaa toiselle puolelle väylää käsijohteet kahdelle korkeudelle 700 mm ja 900 mm, toimenpidekartan kohta 3.

Asukaspuisto Luoston kohdalta Mellunmäen keskukseen päin johtava osuus Mellunmäentiestä sekä Kiilopäänpolku ovat yli 8 prosenttia pituuskaltevuudeltaan. Väylät ovat esteettömyyden perustason reittejä. Näille jyrkille kevyen liikenteen väyläosuuksille tulee asentaa toiselle puolelle väylää käsijohde 900 mm korkeudelle, kuvat 18 ja 19, toimenpidekartan kohta 4.

Kuva 18. Kiilopäänpolun jyrkälle väyläosuudelle tulee asentaa toiselle puolelle väylää käsijohde 900 mm korkeudelle, toimenpidekartan kohta 4.

Kuva 19. Asukaspuisto Luoston kohdalta Mellunmäen keskukseen päin johtavalle jyrkälle väyläosuudelle Mellunmäentiestä tulee asentaa toiselle puolelle väylää käsijohde 900 mm korkeudelle, toimenpidekartan kohta 4.

Mellunmäen metroaseman itäpään pyöräpysäköintialue tulee rajata vaihtamalla betonikiveys kahden kiven leveydeltä valkoiseksi, lohkopintaiseksi nupukiveksi, jotta heikonäköinen tai sokea henkilö ei törmäisi polkupyöriin, kuva 20, toimenpidekartan kohta 5.

Kuva 20. Mellunmäen metroaseman Mellunmäenäukion puoleisen päädyn pyöräpysäköintialue tulee rajata valkoisella, lohkopintaisella nupukivellä, toimenpidekartan kohta 5.

Korvatunturinpolun ja Ounasvaarankujan välillä olevat portaat käsijohteineen tulee rakentaa uudelleen SuRaKu-ohjekortin 3 (tasoterot) perustason ratkaisun mukaisesti. Liuskaan tulee lisätä käsijohde alarinteen puolelle, kuva 21, toimenpidekartan kohta 6.

Kuva 21. Korvatunturinpolun ja Ounasvaarankujan välillä olevat portaat käsijohteineen tulee rakentaa uudelleen SuRaKu-ohjekortin 3 (tasoterot) perustason ratkaisun mukaisesti, toimenpidekartan kohta 6.

Saariselänkujan ja Ounasvaarankujan suojatiet, joissa on korkeat reunatuet, tulee rakentaa uudelleen Helsingin kaupungin katualueita koskevan tyyppipiirustuksen 29263/1 perustason ratkaisun mukaisesti, kuva 22, toimenpidekartan kohta 7.

Kuva 22. Saariselänkujan ja Ounasvaarankujan suojatiet, joissa on korkeat reunatuet, tulee rakentaa uudelleen Helsingin kaupungin katualueita koskevan tyyppipiirustuksen 29263/1 perustason ratkaisun mukaisesti, toimenpidekartan kohta 7.

4.2 Kiinteistöviraston tilakeskuksen, Helsingin seurakuntayhtymän ja yksityisten kiinteistöjen yhteiset toimenpiteet

Mellunmäen ostarin sisäänkäynnit, joissa on korkeita kynnyksiä tai luiskia, tulee parantaa SuRaKu-ohjekortin 4 (julkiset piha-alueet) erikoistason ratkaisun mukaisesti, kuva 23, toimenpidekartan kohta 8.

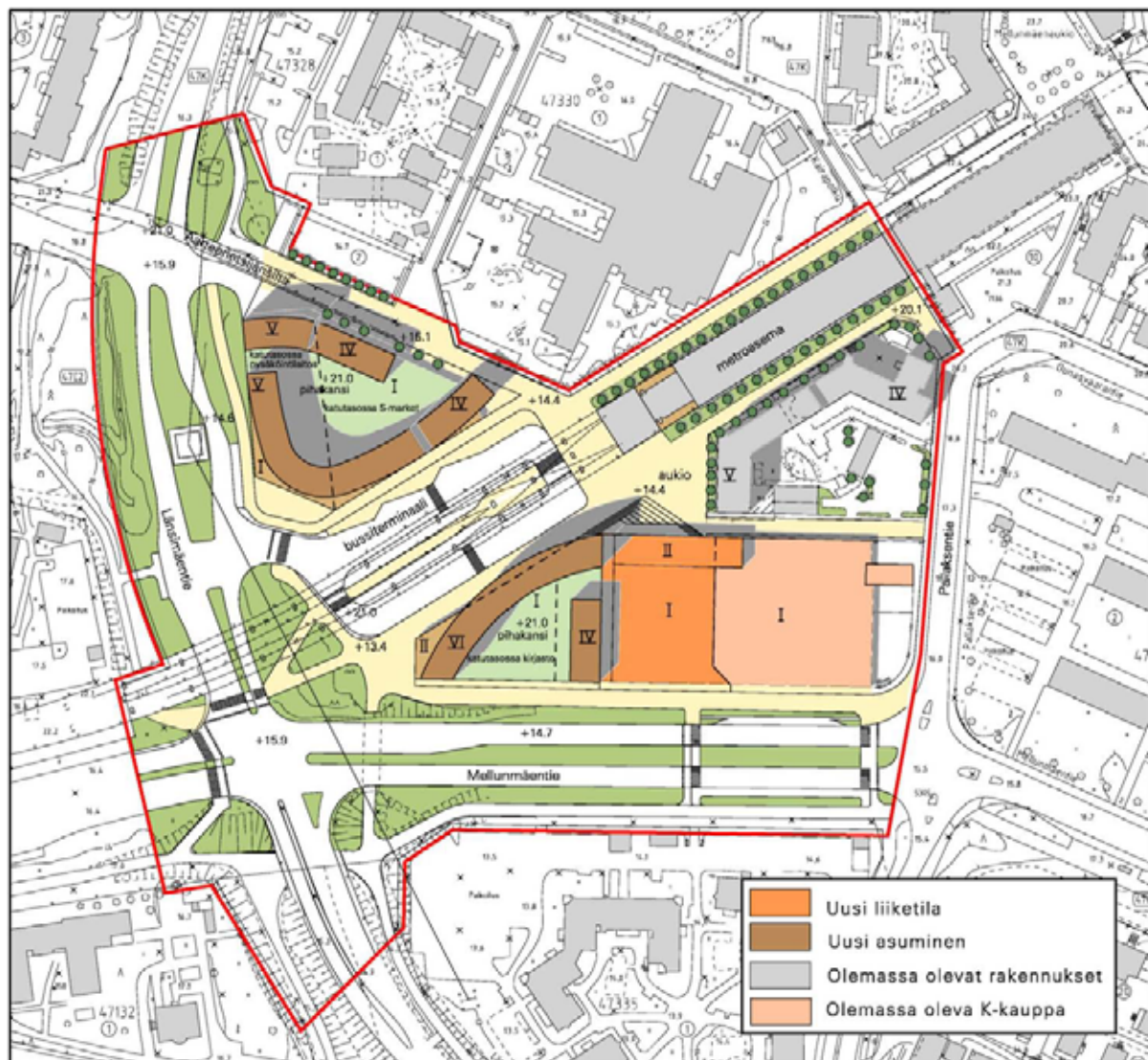

Kuva 23. Ostarin sisäänkäynnit, joissa on korkeita kynnyksiä tai luiskia, tulee parantaa SuRaKu-ohjekortin 4 (julkiset piha-alueet) erikoistason ratkaisun mukaisesti, toimenpidekartan kohta 8.

4.3 Kaupunkisuunnitteluviraston liikennesuunnitteluosaston toimenpiteet

Mellunmäen keskuksen laajennuksen asemakaavan muutoksessa sekä alueen yleis- ja rakennussuunnittelussa sekä toteutuksessa tulee ottaa huomioon esteettömyyden erikoistason mukaisen ympäristön vaatimukset, kuva 24, toimenpidekartan kohta 9. Erityisesti tulee varmistaa seuraavat asiat:

- uuden bussiterminaalin esteettömyys
- liityntä- ja asiakaspysäköinnin esteettömyys
- palvelutilojen, kuten kirjaston, esteettömyys
- kevyen liikenteen pääkulkureittien esteettömyys, mukaan lukien liiketilojen läpi kulkeva sisäyhteys ja yhteydet metroasemalle edellisissä kohdissa mainituista paikoista
- asuntojen esteettömyys, myös esteettömät yhteydet asunnoista kansipihoille
- suunnittelussa otetaan huomioon myös keskuksessa työskentelevien henkilöiden esteettömyystarpeet.

Kuva 24. Mellunmäen keskuksen asemakaavan muutoksen havainnekuva 27.10.2009.
Lähde: Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto

4.4 Helsingin kaupungin liikennelaitoksen ja rakennusviraston yhteiset toimenpiteet

Mellunmäentien ja Saanatunturintien risteyksen itäpuolella sijaitsevan pysäkkialueen sivukaltevuus hankaloittaa etenkin pyörätuolilla tai rollaattorin kanssa liikkumista. Pysäkkialue tulee parantaa Helsingin kaupungin katualueita koskevan tyyppipiirustuksen 29263/9 perustason ratkaisun mukaisesti. Pysäkkialueeseen liittyvä porras tulee parantaa SuRaKu-ohjekortin 3 (tasoterot) perustason ratkaisun mukaisesti, kuva 25, toimenpidekartan kohta 10.

Kuva 25. Mellunmäentien sivukalteva pysäkkialue tulee parantaa Helsingin kaupungin katualueita koskevan tyyppipiirustuksen 29263/9 perustason ratkaisun mukaisesti. Pysäkkialueeseen liittyvä porras tulee parantaa SuRaKu-ohjekortin 3 (tasoterot) perustason ratkaisun mukaisesti, toimenpidekartan kohta 10.

4.5 Kiinteistöviraston tilakeskuksen, opetusviraston ja sosiaaliviraston yhteiset toimenpiteet

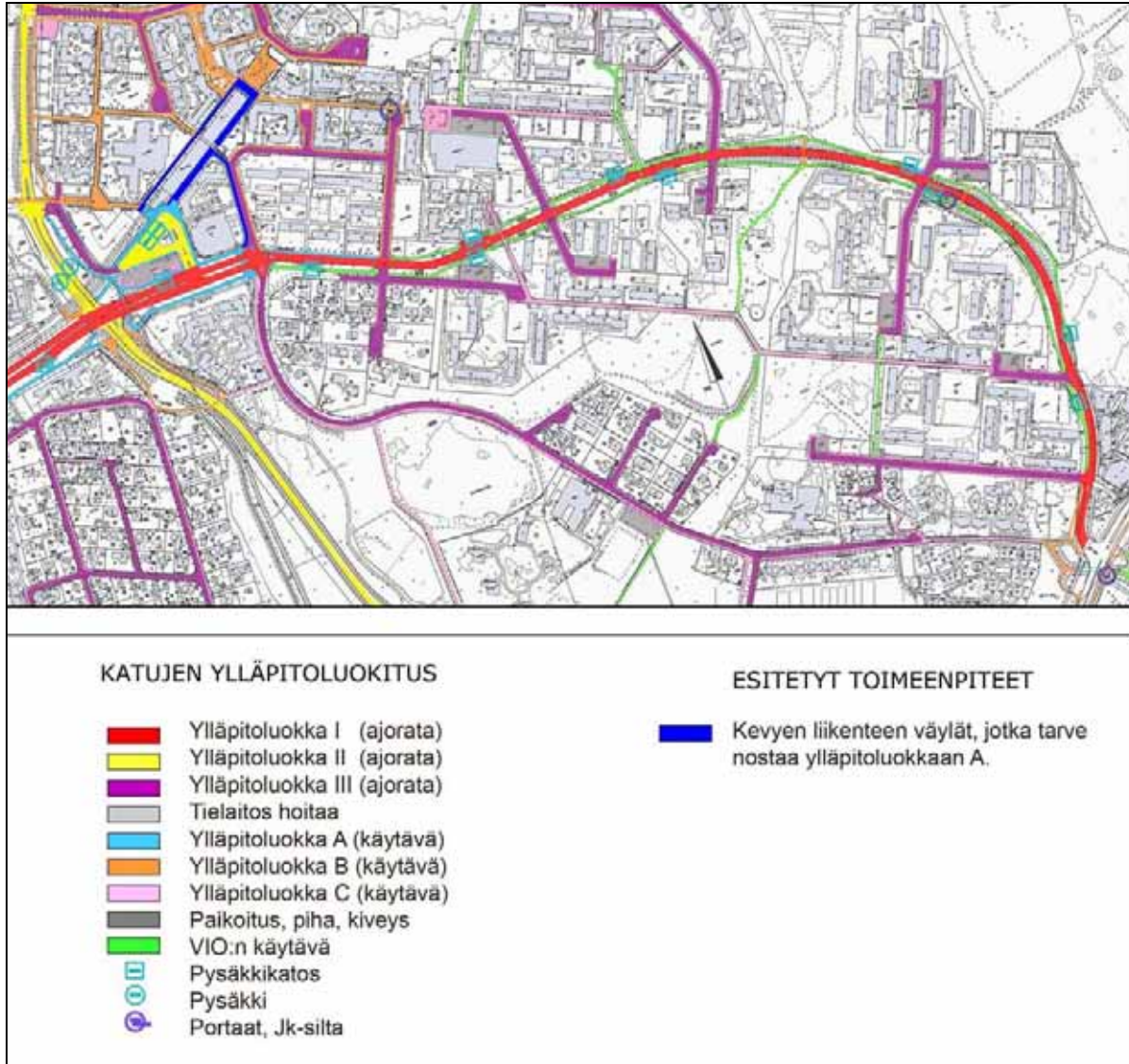
Korttelitalon piha-alueelle tulee laatia kokonaisvaltainen kehittämissuunnitelma, jonka pohjalta piha ja rakennusten sisäänkäynnit parannetaan esteettömäksi ja viihtyisäksi. Tonttialueen rajavyöhykettä tulee kehittää ja sovittaa yhteen kaavamuutosalueen puoleisella reunalla, kuva 26, toimenpidekartan kohta 11.

Kuva 26. Korttelitalon piha-alueelle tulee laatia kokonaisvaltainen kehittämissuunnitelma, toimenpidekartan kohta 11.

5. MELLUNMÄEN YLLÄPIDON KEHITTÄMINEN

Mellunmäestä esitetään nostettavaksi ylläpitoluokkaan A Pallaksentie sekä metroaseman viereiset, itä-länsisuuntaiset kevyen liikenteen väylät ja niitä yhdistävä osuus Korvatunturinpolusta (kuva 27).

Kuva 27. Mellunmäen katuosuudet, joiden ylläpitoluokitusta ehdotetaan nostettavaksi.

6. JATKOTOIMENPITEET

Kaupungin hallintokuntien pitää käynnistää omien toimipisteidensä esteettömyysarviointit ja kehittämisprojektit. Tuloksekkainta tämä työ olisi samanaikaisesti katu- ja puistoalueiden kehittämisen kanssa. Kokonaisuuden kannalta olisikin perusteltua, että muiden hallintokuntien esteettömyystyö alkaisi niiltä alueilta, joille rakennusvirasto on laatinut alueellisen esteettömyyssuunnitelman. Yksityisiä kiinteistöjä ja asuinkiinteistöjä tulee kannustaa omiin esteettömyyden parantamishankkeisiinsa. Kaupungin tulee myös auttaa heitä esteettömyyden parantamistyön alkuun esimerkiksi tarjoamalla suunnitteluapua.

Helsingin kaupungin esteettömyyssuunnitelmassa ajalle 2005-2010 on määritelty esteettömyyden tarpeen mukaisesti kaupunginosat, joille tulee laatia esteettömyyssuunnitelma. Niiden kaupunginosien esteettömyyttä, joille Helsinki kaikille -projekti ei ole vielä laatinut esteettömyyssuunnitelmaa, edistetään osana Helsingin kaupungin rakennusviraston katu- ja puisto-osaston aluesuunnitelmia. Aluesuunnitelmassa määritellään katu- ja puistoalueiden hoidon, kunnostuksen ja käytön tavoitteet.

7. KUSTANNUSARVIO

Osa raportissa esitetyistä toimenpiteistä sijoittuu kiinteistöjen alueelle tai ne ovat muiden hallintokuntien kuin rakennusviraston toteutettavia, joten niitä ei ole sisällytetty tähän kustannusarvioon. Koska osan ongelmista ratkaiseminen vaatii sekä tarkempia tarkasteluja että yksityiskohtaista suunnittelua, ei niille ole ollut perusteltua esittää kustannusarviota. Myöskään sellaisille toimenpiteille, jotka toteutetaan osana normaalia ylläpitotyötä, ei ole esitetty kustannuksia. Tällaisia toimenpiteitä ovat mm. jalkakäytävien päällystystyöt. Merkittävä osa esteettömyyden parantamisesta tulee toteutumaan myös osana muita hankkeita, eikä näille toimille ole tarpeellista osoittaa erillistä esteettömyyden toimenpiderahoitusta.

Toimenpiteet, jotka eivät vaadi toteutusratkaisun lisäselvittämistä:

Käsiyohde kahdella korkeudella noin 280 jm (toimenpidekartan kohta 3, raportin kuva 17)

150 €/jm 42 000 €

Käsiyohde yhdellä korkeudella noin 250 jm (toimenpidekartan kohta 4, raportin kuvat 18-19)

120 €/jm 30 000 €

Pyöräpysäköinnin rajaaminen valkoisilla, lohkopintaisilla nupukivillä (toimenpidekartan kohta 5, raportin kuva 20)

100 €/m² 1 000 €

Yhteensä 73 000 €

11.6.2009

Metroasemat ja niiden ympäristöt on määritelty erikoistason alueiksi.

Mellunmäen metroaseman läntinen lippuhalli uusitaan vuosien 2009–2010 aikana. Myös itäpään lippuhallia saneerataan: pintoja puhdistetaan ja maalataan. Läntisen hallin sisäänkäynti muutetaan rakennuksen päätyyn (kulku nykyisen kioskin läpi) ja wc:n paikka muuttuu. Korjauksen yhteydessä uusitaan hissi ja portaat.

Metroaseman ympäristöön on suunniteltu kaavamuutosta, jonka myötä Mellunmäki saisi uuden keskuksen. Mellunmäen keskukseen on suunnitteilla asumiseen ja kaupallisiin palveluihin tarkoitettua täydennysrakentamista sekä uusi bussiterminaali. Tästä syystä Mellunmäen länsipäädyn välitöntä ympäristöä eikä bussiterminaalia tarkastella tämän esteettömyyssuunnitelman yhteydessä tarkemmin eikä siihen esitetä isompia toimenpiteitä.

BUSSITERMINAALI

- Bussiterminaalin esteettömyys ja toimivuus huomioidaan Mellunmäen keskuksessa asemakaavamuutoksesta lähtien.

ESTEETTÖMÄT AUTOPAIKAT (le-autopaikat) JA SAATTOLIIKENNE

- Tällä hetkellä metroasemalla ei ole liikkumisesteisille henkilöille merkittyjä autopaikkoja. Saattoliikenne pääsee ajamaan metroaseman sisäänkäynnin läheisyyteen länsi- ja itäpäässä.

Toimenpide-ehdotukset:

- Esteettömät autopaikat ja saattoliikenteen pysähtymispaikat huomioidaan Mellunmäen keskuksessa asemakaavamuutoksesta lähtien.

POLKUPYÖRÄPARKKI

- Länsipäässä pyörille on kaappeja, jotka ovat huonokuntoisia ja eivät ilmeisesti aktiivisessa käytössä. Itäpään isompi pyöränsäilytysalue toimii istuskelualueena, eikä siinä juuri säilytetä pyöriä.

Toimenpide-ehdotukset:

- Länsipään pyöräpysäköinti suunnitellaan uudelleen lippuhallin uusimisen jälkeen. Pyöräparkkialueet merkitään kulkupinnasta poikkeavalla kontrastimateriaalivyöhykkeellä (tunto- ja tummuuskontrasti).

LÄNTINEN LIPPUHALLI

Hissi

- Hissi on hieman syrjässä ja sinne on vaikea löytää.
- Hississä ei ole äänimerkkiä.
- Hissin ovenkarmit erottuvat hyvin seinästä.
- Hissin oviaukon leveys on 900 mm (riittävä, kun kyseessä on läpikulkuhissi).

- Hissin painikkeet ovat hieman liian korkealla (kutsupainike 1250 mm).
- Painikkeissa ei ole kohosymboleja eikä pistekirjoitusmerkintää.

Toimenpide-ehdotukset (läntisen ja itäisen hallin hisseille):

- Lisätään hallin sisäänkäynniltä ja laiturilta hissille ohjaava kontrastimateriaaliraita.
- Hissiin lisätään äänimajakka löytämisen helpottamiseksi.
- Painikkeita lasketaan hieman alemmaksi, sopiva korkeus on 900–1100 mm.
- Painikkeisiin lisätään pistekirjoitusmerkinnät.

Portaat

- Porrasaskelmien kontrastiraidat eivät ole askelmien levyisiä.
- Portaissa on hyvät, tummuuskontrastilta kulkupinnasta erottuvat kontrastivyöhykkeet (varoitusalueet) portaan ylä- ja alatasanteella sekä lepotasanteella.
- Käsijohde on melko hyvä, kummallakin puolella porrasta n. 1000 mm korkeudella. Johde jatkuu yli portaiden ylä- ja alatasanteella.

Toimenpide-ehdotukset (läntisen ja itäisen hallin portaille):

- Merkitään askelmien reunat kontrastiraidalla, joka on koko askelman levyinen.
- Erikoistason alueella portaissa tulee olla käsijohteet kummallakin puolella porrasta kahdella korkeudella, 700 mm ja 900 mm.

Liukuportaat

- Länsipäästä liukuportaat ylös asemalle.
- Liukuportaassa on liikennevalot, jotka kertovat portaan kulkusuunnan.
- Liukuportaassa ei ole äänimerkkiä.

Toimenpide-ehdotukset:

- Lisätään liukuportaseen äänimerkki kertomaan portaiden kulkusuunnasta.

Esteetön wc

Wc:t olivat kartoitushetkellä pois käytöstä ja wc:iden paikka tulee muuttumaan. Uudessa esteetöissä wc:ssä tulee huomioida seuraavat yksityiskohdat:

- Esteetöiden wc:n opaste tulee sijoittaa silmien korkeudelle (1400–1600 mm) seinään, oven avauspuolelle.
- Lukollisen wc:n läheisyydessä tulee olla ohjeet, miten oven saa auki.
- Oveen kiinnitetään sisäpuolelle kontrastivärinen lankavedin vaakasuuntaan 800 mm:n korkeudelle saranapuolelle.
- Wc:n oven/karmien tulee erottua ympäröivästä seinästä kontrastivärillä.
- Wc-tilassa tulee käyttää kontrastivärejä siten, että seinän, lattian ja kalusteiden välille muodostuu hahmottamista helpottava kontrastiero.
- Wc-istuimen kummallekin puolelle ja taakse tulee varata tilaa pyörätuolista siirtymistä ja avustajaa varten (taakse 300 mm, sivuille 800 mm).
- Wc-istuimen kummallakin puolella tulee olla tukevat tukikaiteet (paras ratkaisu on seinään kiinnitettävät tukikaiteet, joissa on kääntyvä, lattiaan tukeutuva tukijalka).

- Wc-istuimelta tulee yltää helposti wc-paperitelineeseen, käsisuihkuun ja hälytyslaitteeseen. Hälytyslaitteeseen tulee yltää myös lattialta. Hälytyslaitteen tulee erottua kontrastivärillä.
- Lavuaarin alla tulee olla riittävästi vapaata polvitilaa (syvyys 600 mm, korkeus 670 mm, leveys 800 mm).
- Käsipaperi- ja saippuatelineeseen tulee yltää myös pyörätuolista käsin.
- Osa vaatekoukuista tulee sijoittaa alemmas, 1200 mm korkeuteen.
- Peli tulee sijoittaa niin, että se on käytettävissä myös pyörätuolissa istuvalle henkilölle.

LIPUNMYyntIAUTOMAATIT

- Nykyistä lipunmyyntiautomaattia eivät pysty käyttämään lapset, lyhytkasvuiset henkilöt tai pyörätuolissa istuvat henkilöt.

Toimenpide-ehdotukset:

- Lipunmyyntiautomaatista tulee kehittää myös pyörätuolinkäyttäjille, lyhytkasvuisille henkilöille ja lapsille toimiva malli.

LAITURIALUE

- Laiturialueen reunamerkintöjä on täydennetty muusta kulkupinnasta erottuvalla kontrastiraidalla (tummuus- ja tuntokontrasti).
- Laiturialue on melko selkeä, kalusteet ja varusteet on sijoitettu yhtenäiseen linjaan laiturialueen keskelle.
- Penkeistä puuttuu käsinojat.
- Penkkejä tai muita varusteita ei ole merkitty kontrastimateriaalivyöhykkeillä.
- Automaattisesti aukeavissa lasioissa ei ole varsinaisia kontrastimerkintöjä, mutta rakenteen poikki puut auttavat oven hahmottamisessa.

Toimenpide-ehdotukset:

- Penkit merkitään kontrastimateriaalivyöhykkeellä.
- Osaan penkeistä lisätään käsinojat, osa istuimista korkeampia, 500–550 mm korkuisia.
- Lasiovet merkitään kontrastiraidoilla, jotka sijoitetaan kahdelle korkeudelle (1400–1600 mm ja 1000 mm).